

Savuttomuuspäätös

-esimiesten sitouttaminen ja seurantakriteerit

Työyhteisön savuttomuuspäätös tukee työntekijöiden terveyttä ja vahvistaa motivaatiota tupakoinnin lopettamiseen. Tässä esitteessä on kuvattu työpaikan savuttomuuspäätöksen valmistelu, esimiesten sitouttamista tukeva toimintamalli ja toteutumisen seuranta tukevat kriteerit. Kuvatut toimet pohjautuvat Savuton Kunta ja Savuton Pääkaupunki-seutu -projekteissa tehtyihin kehittämiskokeiluihin eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Savuttomuuspäätökseen liittyvät tarkemmat kehittämistoimenpiteet on kuvattu Savuton Kunta, Savuton Työpaikka ja Savuton Oppilaitos -esitteissä.

Savuttomuuspäätöksen valmistelu

Nimetään savuttomuutta valmisteleva työryhmä. Ryhmässä johtoryhmän, työntekijöiden, työterveyshuollon, työsuojelu-, luottamusjärjestelmän sekä viestinnän edustajia.

Savuttomuuslinjaukset valmistellaan työryhmässä. Työryhmän tehtävänä on määritellä savuttomuusperusteet sekä tehdä ehdotus aikataulutuksesta, vastuualueista sekä Savuton Työpaikka -toimenpideohjelman mukaisten käytännön toimenpiteiden toteutuksesta ja viestinnästä.

Savuttomuuslinjaukset käsitellään yhteistoimintaelimessä. Lopullinen ehdotus viedään päätöksentekoon vasta sen jälkeen, kun asiaa on käsitelty riittävästi henkilöstön kanssa, eikä esityksessä enää tapahdu oleellisia muutoksia.

PÄÄTÖS SAVUTTOMUDESTA

VIESTINNÄN TOTEUTUS
Sisäinen ja ulkoinen viestintä.

SAVUTTOMUUDEN JOHTAMINEN
Vastuuhenkilöiden nimeäminen ja toimenpideohjelman toteutumisen seuranta ja arviointi.

PROSESSIN KOKONAISKESTO N. 6-12 KK

Ohje savuttomasta työajasta - www.savutonkunta.fi/materiaalia

Esimiesten sitouttaminen savuttomuuden johtamiseen

A. ENNEN ESIMIESTEN TYÖPAJAPROSESSIA JA SEN RINNALLA

- MITÄ TYÖNTEKIJÖIDEN TUPAKOIMISESTA TIEDETÄÄN?**
Työskentelyn pohjaksi kootaan tiedot henkilöstön päivittäisestä ja satunnaisesta tupakoimisesta työaikana kyselyn avulla. Kyselyn vastauksia verrataan valtakunnallisiin tuloksiin (AVTK- eli Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys -kysely).
- MITEN ORGANISAATIO TUKEE TUPAKOINNIN LOPETTAMISTA?**
Selvitetään millaista yksilöllistä ja ryhmämuotoista tukea, nikotiinikorvaushoitoa tai lääkehoitoa työterveyshuolto tarjoaa tupakoinnin lopettamiseen, ja onko organisaatiossa käytössä muita tukimuotoja.
- TYÖNANTAJAN SAVUTTOMUUSLINJAUKSET JA KONKREETTISEN OHJEISTUKSEN TUOTTAMINEN**
Prosessin aikana selvennetään ja kuvataan mitä organisaatiossa käytännössä tarkoittaa se, että työntekijöiden tupakoiminen on kielletty työaikana. Ellei konkreettista toimintaohjetta vielä ole laadittu, työpajojen rinnalle kootaan

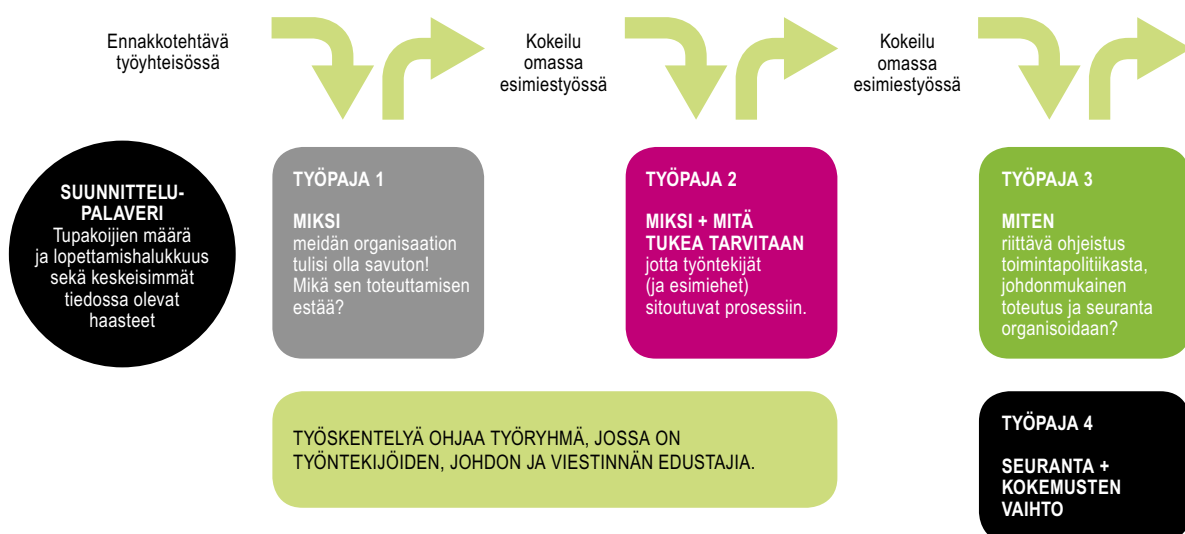
työntekijöistä, johdosta sekä työterveyshuollon, luottamushenkilöjärjestelmän ja viestinnän edustajista koostuva ryhmä, jonka tehtävä on tarkentaa ja konkretisoida organisaation savuttomuuslinjauksia sekä työstää työpajoista tullutta materiaalia. Tavoitteena on laatia selkeä, käytäntöön hyvin soveltuva kuvaus siitä, miten tupakointiin puututaan ja savuttomuutta edistetään.

B. ESIMIESTEN TYÖPAJAPROSESSI

Osallistavan työpajaproessin vaikuttavuus riippuu siitä, miten organisaation johtoryhmä sitoutuu sen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Johtoryhmä vastaa prosessin toteutuksesta ja aikatauluttaa sen. Prosessissa voidaan käyttää ulkopuolista prosessia vetävää henkilöä apuna.

Prosessi sisältää kolme työpajaa, jotka kannattaa ajoittaa noin 2 kuukauden välein. Esimiestyön kokemusten seurantatyöpaja ajoitetaan 6 kuukauden päähän kolmannelta työpajasta. Näin koko prosessin kesto muodostuu kalenterivuosi. Suositeltava ryhmäkoko on enintään 15 esimiestä. Tämänkokoiselle ryhmälle kannattaa varata kuhunkin työpajaan noin kaksi tuntia aikaa.

Savuttomuuden johtaminen työpaikalla - esimiesten sitouttamisprosessi

Toteutumisen seuranta

Seuranta perustuu kunta- ja yritystyönantajan omiin tiedonkeruujärjestelmiin sekä kansallisten tutkimusaineistojen käyttöön.

	MITEN TIETO SAADAAN?	SUOSITELLUT ARVIOINTIMITTARIT
1. TUPAKKATUOTTEIDEN KÄYTTÖ		
KUNTA	<ul style="list-style-type: none"> Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus (ATH) Kouluterveyskysely Perinataalitilasto (THL) 	<ul style="list-style-type: none"> Päivittäinen tupakointi, yli 20v. Päivittäinen tupakointi ja nuuskaaminen 8-9 lk oppilaat / lukion 1. ja 2. luokat / ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. luokat Tupakointi raskaana olevilla 15-49-vuotiailla
YRITYS	Yrityksen oma tietojärjestelmä	Työntekijöiden päivittäinen tupakointi ja nuuskaaminen
2. TUPAKOINNIN LOPETTAMISEN TUKEA		
KUNTA	<ul style="list-style-type: none"> Terveystieteiden tutkimuskeskuksen tietojärjestelmä Perusterveydenhuollon avohoidon hoitoilmoitusrekisteri (AvoHilmo) 	<ul style="list-style-type: none"> Tupakoinnin kirjaaminen potilasasiakirjoihin Tupakkavieroituksen mini-intervention käyttö Tupakoinnin lopettamisen onnistumisen seuranta
YRITYS	Yrityksen oma tietojärjestelmä, terveydenhuollon seurantatarkastukset	<ul style="list-style-type: none"> Tupakoinnin kirjaaminen potilasasiakirjoihin Tupakkavieroituksen mini-intervention käyttö Tupakoinnin lopettamisen onnistumisen seuranta
3. TUPAKKALAIN TOTEUTUMISEN VALVONTA		
KUNTA	Valvira /Tupakkalain valvontasuunnitelma	Valtakunnallinen tupakkalain valvontaohjelman indikaattorit
YRITYS	Osana yleistä työajankäytön ohjeistusta ja seuranta	Savuton työpaikka -toimenpideohjelma
4. TUPAKOINNIN AIHEUTTAMIEN KUSTANNUSTEN SEURANTA		
KUNTA	Tieto omasta tietojärjestelmästä	Kansallinen tupakoinnin aiheuttamien kustannusten seurantalaskuri kehiteillä (THL)
YRITYS	Tieto omasta tietojärjestelmästä	Sairaspoissaolot, tupakoimiseen käytetty työaika

savuttomuus- päätös

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

www.savutonkunta.fi

